

Yhtymäkokous

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) yhtymäkokouksen jäsenille ja asiantuntijajäsenille

HSL:n syysyhtymäkokous tiistaina **18.11.2014 kello 11:00**
Kokoushuoneet Reitti ja Opas, 2 krs.
Opastinsilta 6 A, Helsinki

Kaupungin / kunnahallituksia pyydetään valitsemaan edustajansa yhtymäkokoukseen. Ilmoitus edustajasta pyydetään lähettämään HSL:n kirjaamoon viimeistään 17.11.2014 sähköpostilla **hsl@hsl.fi**

Helsingissä 24.10.2014

Suvi Rihtniemi
toimitusjohtaja

Yhtymäkokous**AIKA** 18.11.2014**PAIKKA****ASIAT**

Asia	Otsikko	Sivu
1	KOKOUKSEN AVAAMINEN	3
2	OSAANTOTTAJIEN TOTEAMINEN, ÄÄNILUETTELOON VAHVISTAMINEN SEKÄ YHTYMÄKOKOUKSEN JÄRJESTÄYTYMINEN	4
3	HSL:N TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELEMA VUOSILLE 2015 - 2017	5
4	HSL:N HALLITUKSEN SELVITYS YHTYMÄKOKOUKSELLE TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUKSEN 2013 JOHDOSTA	17
5	ERON MYÖNTÄMINEN HALLITUKSEN VARAJÄSENELLE JA UUDEN HALLITUKSEN VARAJÄSENEEN VALINTA	19
6	ERON MYÖNTÄMINEN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VARAJÄSENELLE JA UUDEN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VARAJÄSENEEN VALINTA	21
7	KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	23

Yhtymäkokous

18.11.2014

1
KOKOUKSEN AVAAMINEN

Yhtymäkokous

Helsingin kaupungin nimeämä yhtymäkokousedustaja avaa kokouksen.

Yhtymäkokous

18.11.2014

2

**OSAANTOTTAJIEN TOTEAMINEN, ÄÄNILUETTELON VAHVISTAMINEN SEKÄ
YHTYMÄKOKOUKSEN JÄRJESTÄYTYMINEN**

Yhtymäkokous

Päätetään

- a) todeta kuntien valtuuttamat yhtymäkokousedustajat sekä muut kokouksen osanottajat,
- b) todeta perussopimuksen määräykset yhtymäkokousedustajien äänivallasta sekä laatia ja vahvistaa yhtymäkokouksen ääniluettelo,
- c) valita yhden yhtymäkokousedustajista yhtymäkokouksen puheenjohtajaksi, joka kutsuu pöytäkirjanpitäjän laatiman pöytäkirjan tästä kokouksesta sekä
- d) valita kaksi yhtymäkokousedustajaa pöytäkirjantarkastajiksi.

Liite

Ääniluettelo

Yhtymäkokous

18.11.2014

3

HSL:N TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITTELEMA VUOSILLE 2015 - 2017

1508/02.021.211/2010

Yhtymäkokous

Hallitus § 153
21.10.2014Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Talous- ja hallintojohtaja Ilkka Heinänen, p. 040 533 5330

HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittu kolmeksi vuodeksi, joista ensimmäinen on talousarviovuosi.

Kuntayhtymän perussopimuksen 11 §:n mukaan talousarviosta ja -suunnitelmasta tulee päättää viimeistään marraskuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa. Talousarvioehdotuksesta on perussopimuksen 23 §:n mukaan pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen.

Talousarvion ja -suunnitelman perusteena ovat

- Hallituksen 2/2014 hyväksymä HSL:n strategia ja henkilöstöstrategia,
- Voimassa oleva TTS 2014 – 2016,
- Vuoden 2013 tilinpäätöstiedot ja saatavissa olevat toteutumätiedot vuodelta 2014,
- Hyväksytyt liikennöintisuunnitelma 2014 – 2015 ja pidemmän aikavälin suunnitelmat,
- Poikittais- ja runkolinjastosuunnitelmat,
- Jokeri-linjan kehittämissuunnitelma 2013 – 2020,
- HLJ2015 suunnitelman viimeistely ja liikennejärjestelmäpäätös 2015.

Taloussuunnitelma vuosille 2016 - 2017 on laadittu vuoden 2014 kustannustasoon.

Suunnitelmakauden keskeisiä strategisia tavoitteita:

1. Sujuvat matkat - *Asiakkaiden matkaketju perustuu joukkoliikenteen runkoverkkoon ja sujuviin liityntäyhteyksiin.*
 - I. Seudun joukkoliikenteen rungon muodostavat metro, lähijuna ja bussien runkolinjat, joiden vuoroitiheys on yleensä alle 10

Yhtymäkokous

18.11.2014

min.

- II. Yhteydet runkoverkolle hoidetaan liityntälinjoilla, jotka palvelevat samalla alueidensa sisäisiä yhteyksiä.
- III. Vaihdot keskitetään suurelta osin terminaaleihin, joissa matkustajille tarjotaan myös muita palveluita. Vaihtopaikkojen liityntäkävelyt suunnitellaan lyhyiksi ja esteettömiksi ja ympäristö toteutetaan laadukkaasti.
- IV. Runkolinjojen lyhyet vuorovälit parantavat liikenteen luotettavuutta.

Linjastoa kehitetään keskittämällä tarjontaa vahvoille reiteille sekä bussietä raideliikenteessä runkolinjastrategian mukaisesti. Kesällä 2015 käynnistyvä Kehärata tarjoaa nopean runkoyhteyden lentoasemalle sekä Leinelän, Aviapoliksen ja Kivistön alueille. Uusi rata nopeuttaa myös poikittais-liikennettä Tikkurilan ja Myyrmäen välillä.

Jatkossa Myyrmäki ja Tikkurila ovat tärkeitä juna- ja bussiliikenteen solmukohtia. Syksyllä 2015 aloittava runkolinja 560 Rastilasta Vuosaaren, Malmin aseman ja Paloheinän kautta Myyrmäkeen tuo vahvistusta poikittaisliikenteeseen. Malmin asema toimii vaihtoyhteytenä linjan 560 ja Kehäradan välillä, mikä nopeuttaa matkustamista lentoaseman ja Itä-Helsingin välillä.

Vuonna 2016 valmistuva Länsimetro tuo nopean runkoyhteyden Etelä-Espoosta Lauttasaaren kautta Helsingin keskustaan ja Itä-Helsinkiin asti. HSL:ssä suunniteltu liityntälinjasto tarjoaa vahvat bussiyhteydet paitsi metroom, myös useimpien Espoon kaupunkikeskusten välille.

2. Selkeää palvelua - *Tarjoamme asiakkaille ajantasaista tietoa ennen matkaa ja matkan aikana sekä selkeät, helppokäyttöiset ja kohtuuhintaiset liput.*
 - I. Asiakkaat saavat ajantasaista tietoa aikatauluista ja poikkeusliikenteestä mm. pysäkeillä ja liikennevälineissä sekä omiin päätelaitteisiin kuten kännykkään. Myös Reittiopas-palvelu muuttuu ajantasaiseksi.
 - II. Selkeä lippujärjestelmä perustuu kaarimaisiin vyöhykkeisiin, joiden ymmärtämistä tuetaan matkustajainformaatiolla, markkinoinnilla ja palvelumuotoilulla. Lipun voi ostaa helposti esim. netistä. Matkakortin itsepalvelulukijoissa on kosketusnäytöt, joiden käyttö on helppoa kaikille asiakasryhmille.
 - III. Lippujen hinnoittelu ei enää perustu kuntarajoihin, vaan nykyistä enemmän matkan pituuteen. Kuntien tuki kohdennetaan säännöllisten käyttäjien kausi- ja arvolippujen hintoihin. Hinnoitteluun vaikuttaa jäsenkuntien tahto

subventiotasosta.

Lippu- ja informaatiojärjestelmä (LIJ2014) – hanke jatkuu TTS-kaudella. Matkakorttijärjestelmä uusitaan ja samalla toteutetaan ajantasainen matkustajainformaatiojärjestelmä koko seudulle vuoden 2015 loppuun mennessä. Siirtyminen uuteen Lippu- ja informaatiojärjestelmään tapahtuu vaiheistetuksi. Sekä nykyinen matkakorttijärjestelmä että Helmi-matkustajainformaatiojärjestelmä toimivat siirtymävaiheen aikana rinnakkain uuden järjestelmän kanssa.

Lipunmyyntiä kehitetään hallituksen hyväksymän lipunmyynnin kehittämisselvityksen ja -suunnitelman 2014 - 2020 mukaisesti. Lipunmyynnin painopistettä siirretään strategian mukaisesti itsepalvelukanaviin. Lipputuotteita ja lipun myyntikanavia kehitetään jatkossa mm. verkkokauppaan sopiviksi. Matkakorttien lataus internetissä otetaan käyttöön uuden kaarimallin lipuissa, arviolta vuonna 2017.

Matkalippujen yhteiskäyttöisyyttä edistetään yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Helsingin seudun matkalippujärjestelmän laajeneminen mahdollisen metropolihallinnon myötä tuo HSL:n matkakortin ja -liput yhä useamman kunnan asukkaiden käyttöön. HSL osallistuu myös matkalippujen valtakunnallisen yhteiskäyttöisyyden kehittämiseen yhteistyössä Liikenneviraston, valtakunnallista Waltti-korttia hallinnoivan Lippu- ja maksujärjestelmä Oy:n (LMJ) sekä VR:n ja Matkahuollon kanssa.

Sähköisiä matkustajainformaatiopalveluita ovat mm. ajoneuvoissa, pysäkeillä ja terminaaleissa olevat informaatiopalvelut sekä netissä ja mobiilissa tarjottavat asiakassovellukset. Henkilökohtainen räätälöinti, tosiaikaisuus ja henkilökohtainen paikannus ovat keskeisiä uusia kehitettäviä palveluiden ominaisuuksia. Reittioppaan kokonaisvaltainen uudistus käynnistyy vuonna 2014 ja ensimmäinen vaihe otetaan käyttöön vuoden 2016 alkupuolella.

HSL järjestää kuljettajakoulutuksia liikennöintisopimusten mukaisesti. Vuoden 2015 syksyllä aloitetaan 8. koulutuspäivän vetäminen teemalla liikenneturvallisuus. Kuljettajakoulutuksia kehitetään yhdessä liikennöitsijöiden kanssa vuoden 2014 - 2015 aikana. HSL luo kuljettajille ja asiakaspalvelua tekeville selkeän hyvän asiakaspalvelun oppaan yhdessä liikennöitsijöiden ja asiakkaiden kanssa.

3. Tiivis ja vetovoimainen seutu - *Raideliikenneverkkoon perustuva liikennejärjestelmä tiivistää yhdyskuntarakennetta ja vahvistaa seudun vetovoimaisuutta.*
 - I. Seudun tulee olla vetovoimainen asukkaille, yrityksille ja seudulla kävijöille. Seudun toimivuus varmistetaan liikennejärjestelmällä.
 - II. Liikennejärjestelmäsuunnittelua viedään eteenpäin vahvaan raideverkkoon pohjautuen. Tällä varmistamme myös

edellytykset tiiviin ja kestäväen yhdyskuntarakenteen muodostumiselle.

- III. Maankäytön tiivistymistä edistämme kaavoitukseen osallistumalla ja sidosryhmäyhteistyöllä.

HLJ 2015 -suunnitelma viimeistellään alkuvuonna 2015 lausuntojen ja kannanottojen pohjalta päätöksentekoa varten samanaikaisesti seudun maankäyttösuunnitelman kanssa. HLJ 2015:ssä määritellään seudun liikennejärjestelmän kehittämistarpeet, tavoitteet ja kehittämisstrategia sekä priorisoidaan ja ajoitetaan tärkeimmät kehittämistoimenpiteet. Liikennejärjestelmäsuunnitelma valmistellaan siten, että strategisuus ja vaikuttavuus vahvistuvat, maankäyttö ja liikenne yhteen sovitetaan aiempaa paremmin ja eri liikennemuotojen roolit määritellään.

Alkuvuodesta 2015 tehtävä liikennejärjestelmäpäätös mahdollistaa seudun aktiivisen osallistumisen ja viestinnän maan hallitusohjelmaan ja liikennepoliittiseen selontekoon vuoden 2015 aikana.

Maankäyttösuunnitelma ja HLJ 2015 muodostavat yhteen sovitetut lähtökohdat seuraavalle MAL-aiesopimukselle 2016 – 2019, joka neuvotellaan vuoden 2015 loppuun mennessä.

4. *Joukkoliikenne kasvuun - Ohjaamme liikenteen kasvun joukkoliikenteeseen, kävelyyän ja pyöräilyyn.*
 - I. Maankäytön tiivistyminen edesauttaa kestävien kulkumuotojen toimivuutta ja edistää niiden kilpailukykyä.
 - II. Edistämme kuntien ja valtion kanssa yhteistyössä liityntäpysäköintipaikkojen toteuttamista polkupyörille ja henkilöautoille raideliikenteen asemille ja muihin joukkoliikenteen solmupisteisiin.
 - III. Joukkoliikenteen aktiivisella markkinoinnilla ja HSL:n asiakasohjelmalla kasvatamme sekä nykyisten asiakkaiden joukkoliikenteen käyttöä että uusien asiakkaiden määrää.

Sekä Kehärata että Länsimetro kasvattavat TTS-kaudella joukkoliikenteen käyttäjämääriä. Vaikutusarvioiden mukaan Länsimetro liityntälinjastoineen kasvattaa joukkoliikenteen kulkutapa-osuutta seudulla 1,1 prosenttiyksikköä ja houkuttelee joukkoliikenteeseen arkipäivisin runsaat 11 000 uutta matkustajaa. Heistä kaksi kolmasosaa siirtyy henkilöautoista ja loput kevyestä liikenteestä.

Liityntäpysäköinnin älykkään tietojärjestelmän toteutus tehdään pääosin vuoden 2014 aikana. Järjestelmä otetaan käyttöön aluksi muutamalla Kehäradan asemalla vuonna 2015. Kokemusten pohjalta järjestelmää kehitetään edelleen mm. Länsimetron tarpeisiin.

Aktiivisen markkinoinnin, verkkokaupan ja asiakasohjelman avulla HSL

kasvattaa myös uusien matkakorttiasiakkaiden määrää. HSL panostaa myös yritysasiakkuuksien kehittämiseen, pyöräilyn edistämiseen ja joukkoliikenteen suosion kasvattamiseen eläkeläisten käyttäjäryhmässä.

HSL laajentaa palvelutasoltaan ja hinnaltaan joustavaa, yksilöllistä älyliikenteen joukkoliikennemuotoa, Kutsuplussia. Tavoitteena on kiihdyttää siirtymää henkilöautomatkoista joukkoliikenne-matkoihin.

5. *Vähemmän päästöjä - Lisäämme vähäpäästöisen liikenteen osuutta joukkoliikenteessä.*
 - I. Kasvatamme päästöttömän raideliikenteen osuutta joukkoliikenteessä.
 - II. Vähennämme päästöjä bussiliikenteessä.

Linjastosuunnittelun avulla matkoja keskitetään raideliikenteeseen, jolloin joukkoliikenteen kokonaispäästöt vähenevät.

HSL:n bussiliikenteen hankinnoissa suositaan tarjousvertailussa sekä haitallisia lähipäästöjä että CO2-kuormitusta vähentäviä ratkaisuja. Tavoitteena on tuottaa tehokkaita ja laadukkaita liikennepalveluja minimoimalla sekä kustannukset että ympäristövaikutukset.

HSL edistää uusien vähäpäästöisten vaihtoehtojen käyttöönottoa osallistumalla tutkimushankkeisiin, esim. VTT:n kanssa TransSmart tutkimusohjelmassa. Sen päätavoitteena on saattaa liikennejärjestelmä kokonaisuudessaan kestävä kehityksen tielle vähähiilisen energian, vähäpäästöisten ja energiatehokkaiden ajoneuvojen ja älykkäiden liikennepalvelujen käyttöönoton avulla.

Sähköbussien hyödyt dieselbusseihin verrattuna ovat lähipäästöttömyys, hiljaisuus ja edulliset energiakustannukset. Keskeinen edellytys täyssähköisen bussiliikenteen yleistymiselle on tarkoituksenmukaisen latausinfrastruktuurin määrittely, toteutus sekä toimintamallin luominen. HSL johtaa eBusSystems -hanketta, jossa kehitetään sähköbussijärjestelmä.

Raitiovaunu- ja metrolinjojen osalta HSL ja HKL ovat sopineet pohjoismaisen uusiutuvan energian käytöstä tulevaisuudessa mahdollisuuksien mukaan. Pohjoismaista tuulivoimaa hankitaan niin paljon kuin sitä on saatavilla, loput käytetystä sähköstä on pohjoismaista vesivoimaa.

6. *Tehokasta taloutta - Parannamme joukkoliikenteen kustannustehokkuutta ja vahvistamme koko liikennejärjestelmän rahoitus pohjan kestävyttä.*
 - I. Tehostamme joukkoliikennepalveluiden suunnittelulla ja hankintamenettelyillä joukkoliikenteen hoitoa.

- II. Etsimme HSL:n sisäisen ja ulkoisen toiminnan kehittämisessä toiminnallisesti parhaimmat ja kustannustehokkaimmat palvelujen järjestämistavat.
- III. Selvitämme aktiivisesti sellaisia liikennejärjestelmän rahoitusvaihtoehtoja, jotka mahdollistavan seudun kasvun ja joiden avulla matkalippujen hintoihin ja kuntaosuuksiin kohdistuvaa korotuspainetta voidaan hillitä.

Vuonna 2013 HSL:n toimintatuloista kuntaosuuksien osuus oli 49,7 prosenttia, lipputulojen 47,4 prosenttia, muiden tulojen 1,9 prosenttia ja valtiolta saadun joukkoliikennetuen osuus 1,0 prosenttia. Suunnitelmakaudella on tavoitteena laajentaa toiminnan rahoitus pohjaa uusien tulo- ja rahoituslähteiden avulla ja näin kasvattaa muiden tulojen absoluuttista määrää sekä samalla mahdollisuuksien mukaan myös suhteellista osuutta kaikista toimintatuloista.

HSL varmistaa lähijunaliikenteen tasapuolisen kilpailun edellytykset kuntien ja Liikenneviraston kanssa ja valmistelee kilpailuttamismallin kansainvälisten kokemusten pohjalta. Kilpailuttamismalli rakennetaan houkuttelevaksi myös ulkomaisille operaattoreille.

HSL:n omassa toiminnassa yleishankintojen kustannustehokkuutta parannetaan hankintojen kilpailuttamisosaamisen kehittämisen ja yhteistyökumppaneiden (Helsingin kaupungin hankintakeskus, KL-Kuntahankinnat) käytön kautta. Henkilöstökustannusten hallintaan kiinnitetään erityistä huomiota.

Tehokas matkalippujen tarkastustoiminta vähentää liputta tai virheellisellä matkalipulla matkustavien määrää. Toiminta edistää joukkoliikenteen lipputulojen kertymistä. Vuonna 2015 tavoitteena on pitää tarkastettujen matkustajien määrä vähintään vuoden 2014 tasolla.

Henkilöstöstrategiassa asetetut vuoteen 2018 ulottuvat tavoitteet ovat:

1. Kehitämme osaamistamme tavoitteellisesti ja monipuolisesti toiminnan ja tulosten parantamiseksi.
2. Vahvistamme esimiestyön ammattimaisuutta ja henkilöstön työyhteisötaitoja.
3. Teemme tuloksellista yhteistyötä työkavereiden, asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa.

Taloussuunnitelma

Toimintatulot

HSL:n toimintatulot vuonna 2015 ovat yhteensä 614,8 milj. euroa. Kasvu edellisvuoden ennusteeseen verrattuna on 19,2 milj. euroa (3,2 %).

Lipputulot

Lipputulojen arvioinnin perustana on käytetty kahdeksan kuukauden toteutumatietojen pohjalta tehtyjä lippituloennusteita vuodelle 2014. Lipputulojen arvioidaan olevan vuonna 2014 ilman ALV yhteensä 287,7 milj. euroa ja 298,4 milj. euroa vuonna 2015. Kasvu edellisvuoden ennusteeseen on 3,7 %. Lipputulot yhteensä muodostavat 48,5 % HSL:n toimintatuloista.

Kuntaosuudet

Ne menot, joita ei voida kattaa lipputulolla tai muilla tuloilla, jäsenkunnat maksavat HSL:lle kunta-osuuksina. Kuntaosuudet muodostuvat operointikustannusten, yleiskustannusten ja joukkoliikenneinfran kuntaosuuksista.

Kuntaosuudet talousarviossa 2015 ovat yhteensä 299,0 milj. euroa, mikä sisältää arvioidun 3,3 milj. euron kuntaosuuden Kutsuplus-liikenteeseen. Kuntaosuudet muodostavat 48,6 % HSL:n toiminta-tuloista.

Kuntaosuuksiin kohdistetaan vuonna 2015 kustannuksia yhteensä 624,8 milj. euroa, josta operointikustannuksia 491,0 milj. euroa (78,6 %), infrakustannuksia 68,6 milj. euroa (11,0 %), yleiskustannuksia 65,2 milj. euroa (10,4 %). Kuntaosuuksiin kohdistetaan tuloja yhteensä 315,9 milj. euroa, josta lipputulot ovat yhteensä 298,5 milj. euroa (94,5 %), joukkoliikenteen valtiontuki 5,4 milj. euroa (1,7 %) ja yleiskustannuksiin kohdistettavat tulot 12,0 milj. euroa (3,8 %). Kuntaosuuksissa on lisäksi huomioitu jäsenkuntien edellisten vuosien yli-/alijäämiä yhteensä 9,9 milj. euroa.

Suurten kaupunkien joukkoliikennetuki

Valtion suurten kaupunkien joukkoliikennetuen määräksi on arvioitu 5,4 milj. euroa vuosina 2015 - 2017. Tuki on kohdistettu kunnille asukaslukujen suhteessa. Muita tukia ja avustuksia arvioidaan saatavan 0,9 milj. euroa.

Tarkastusmaksutulot

Tarkastusmaksun määrä voi olla 40 kertaa alin yleinen kertamaksun hinta. Tarkastusmaksu on ollut vuodesta 2007 alkaen 80 euroa. Vuonna 2015 tarkastusmaksua esitetään korotettavaksi 100 euroon.

Tarkastusmaksu-tuottoja arvioidaan vuonna 2015 kertyvän 6,3 milj. euroa, joista kirjataan luottotappiota ja luottotappiovarauksia yhteensä noin 2,7 milj. euroa.

Muut toimintatulot

Muut toimintatulot 4,1 milj. euroa muodostuvat pääosin liikennöitsijöiltä laskutettavista laite- ja taukotilavuokrista ja VR:ltä laskutettavasta tarkastustoiminnan korvauksesta.

Tarkastusmaksutoiminnan korvauksia arvioidaan perittävän VR:ltä 1,1 milj. euroa, vuokratuloja liikennöitsijöiltä perittävistä matkakorttijärjestelmän laitteista ja taukutiloista 2,2 milj. euroa ja muita tuloja 0,8 milj. euroa.

Toimintamenot

HSL:n toimintamenot vuonna 2015 ovat yhteensä 614,9 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2014 ennusteesta 25,8 milj. euroa (4,4 %).

Henkilöstömenot ovat 19,0 milj. euroa, joka on 3,1 % toimintamenoista. Edellisvuoden ennusteesta henkilöstömenot kasvavat 0,1 milj. eurolla (0,7 %).

Palveluiden ostomenot

Palveluiden ostomenot vuonna 2015 ovat yhteensä 587,9 milj. euroa, 95,6 % HSL:n toimintamenoista.

Joukkoliikenteen operointikustannukset

Joukkoliikenteen operointikustannukset ovat 491,0 milj. euroa, 79,9 % HSL:n toimintamenoista. Joukkoliikenteen kustannustason arvioidaan nousevan keskimäärin 1,5 % edellisvuoden tasosta.

Bussiliikenteen menot vuonna 2015 ovat yhteensä 320,7 milj. euroa. Bussiliikenteen menot sisältävät ympäristöbonusvarauksen 1,5 milj. euroa. Vuonna 2015 bussiliikenteen kustannustason arvioidaan nousevan 1,7 %.

Junaliikenteen menot ovat vuonna 2015 yhteensä 85,3 milj. euroa ja ne sisältävät ostopalveluna hankittavan junaliikenteen korvaukset VR:lle sekä Junakalustoyhtiölle maksettavat korvaukset. Junaliikenteen kustannustason arvioidaan vuonna 2015 nousevan ostoliikenteen osalta 1,0 %.

Raitioliikenteen kustannusten vuonna 2015 arvioidaan olevan 51,4 milj. euroa. Raitioliikenteessä kustannustason nousuksi on arvioitu 1,3 %.

Metrolilikenteen kustannusten vuonna 2015 arvioidaan olevan 26,5 milj. euroa. Metrolilikenteessä kustannustason nousuksi on arvioitu 1,0 %.

Lauttaliikenteen kustannusten vuonna 2015 arvioidaan olevan 4,1 milj. euroa. Lauttaliikenteessä kustannustason nousuksi on arvioitu 1,1 %.

Kutsuplus-liikenteen operointikustannusten vuonna 2015 arvioidaan olevan

2,9 milj. euroa

Muut palvelujen ostomenot

Muiden kuin operointipalvelujen ja infrapalvelujen ostoihin käytetään vuonna 2015 28,3 milj. euroa, josta 7,4 milj. euroa IT-palveluihin, 6,5 milj. euroa matkakortin jälleenmyyjille maksettaviin lipunmyyntipalkkoihin, 4,7 milj. euroa asiantuntijapalveluihin, 2,2 milj. euroa kaluston ja laitteiden kunnossapito-palveluihin, 0,7 milj. euroa painatuksiin, 1,8 milj. euroa staattisen informaation hoidon korvauksiin, 1,3 milj. euroa ilmoitus ja mainontapaikkoihin, 1,0 milj. euroa posti- ja telepalveluihin (sis. tietoliikenteen kustannukset), 0,3 milj. euroa vartiointiin sekä 2,4 milj. euroa muihin palveluihin kuten pankki- ja toimistopalveluihin, kiinteistön siivoukseen ja kunnossapitoon, matkakortin laitekuljetuspalveluihin sekä henkilöstöön liittyviin palvelujen ostoon (kuten koulutus- ja matkustuspalvelut).

Joukkoliikenteen infrakorvaukset

Kunnille joukkoliikenteen infrasta maksettava käyttökorvaus vuonna 2015 on 68,6 milj. euroa. Infrakustannukset sisältävät kustannukset Helsingiltä 58,9 milj. euroa, Espoolta 2,7 milj. euroa, Vantaalta 6,7 milj. euroa, Keravalta 0,08 milj. euroa sekä Kirkkonummelta 0,3 milj. euroa.

Infrakuluihin sisältyy 50 % pääoman poistoista ja koroista sekä hallinto- ja ylläpitokulut täysimääräisinä. Pääomakorvauksen laskentaperusteena ennen vuotta 2010 käyttöön otetun infran osalta on käytetty omaisuuden tarkistettua käypää arvoa. Uuden infran osalta laskentaperusteena on kirjanpitoarvo. Pääomalle laskettavan koron osalta on laskennallisena korkona käytetty infrasopimuksen mukaista viittä prosenttia.

HSL:n ja sen jäsenkuntien välinen sopimus joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamisesta on ollut voimassa vuodesta 2010. Sopimuksen 8.2. kohdan mukaan vuonna 2012 tai sen jälkeen käyttöön otettavien, merkittävien joukkoliikenneinvestointien johdosta infrakulujen kohdistamisesta sovitaan kokonaan erikseen. Tällaisia uusia, merkittäviä joukkoliikenneinvestointeja ovat ainakin Länsimetro ja Kehärata. Talous- ja toimintasuunnitelmassa infrakustannusten jaossa on sovellettu voimassa olevan sopimuksen periaatteita. Neuvottelut jatkosopimuksesta ovat käynnissä ja kustannusjakoa korjataan uuden sopimuksen tultua voimaan.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on vuodelle 2015 varattu 1,1 milj. euroa.

Vuokrakulut vuonna 2015 ovat 3,4 milj. euroa.

Muut kulut vuonna 2015 ovat 3,4 milj. euroa. Muihin kuluihin sisältyvät tarkastusmaksujen luottotappiot ja luottotappiovaraukset, joihin arvioidaan kirjattavan yhteensä 2,7 milj. euroa.

Toimintakatteen vuonna 2015 arvioidaan olevan 0,1 milj. euroa alijäämäinen, eikä se riitä kattamaan rahoituksen nettomenoja, joita arvioidaan olevan 0,5 milj. euroa. Toimintakatteen alijäämäisyys johtuu jäsenkunnille kertyneen ylijäämän huomioon ottamisesta toimintatuloihin kirjattavien kuntaosuuksien määrässä.

Rahoitustuotot ja -kulut

HSL rahoittaa investointinsa tarvittaessa lainanotolla rahoituslaitoksilta. HSL on toistaiseksi ollut velaton. Uusiin investointeihin arvioidaan vuonna 2015 tarvittavan lainaa 30 milj. euroa, vuonna 2016 10 milj. euroa ja vuonna 2017 10 milj. euroa, jolloin lainakanta vuoden 2017 lopussa olisi noin 42,2 milj. euroa. Lainakorkona laskennassa on käytetty 3 %.

Rahoituksen nettomenojen vuonna 2015 arvioidaan olevan 0,5 milj. euroa ja kasvavan vuosina 2016 ja 2017 siten, että varaus vuodelle 2016 on 1,1 milj. euroa ja vuodelle 2017 1,3 milj. euroa.

Vuosikate rahoituserien jälkeen on 0,7 milj. euroa alijäämäinen.

Suunnitelmapoistot vuonna 2015 ovat 9,2 milj. euroa ja ne kasvavat edellisvuoden ennusteeseen verrattuna 1,4 milj. eurolla (17,3 %). Suunnitelmapoistojen arvioidaan kasvavan vuosina 2015 -2017 LIJ-hankkeen valmistuttua ja varaus vuodelle 2016 on 17,9 milj. euroa ja vuodelle 2017 19,1 milj. euroa.

Tilikauden 2015 alijäämäksi arvioidaan jäävän 9,9 milj. euroa, ja se voidaan kattaa edellisvuosien ylijäämästä.

Yli-/alijäämän käyttö

HSL:n tilinpäätöksen osoittama kuntakohtainen yli-/alijäämä otetaan huomioon seuraavien vuosien talousarvioissa. Vuoden 2014 talousarviossa huomioidun käytön mukaista yli-/alijäämää on käytettävissä 31.12.2014 yhteensä 25,8 milj. euroa.

HSL kiinnittää tulevana vuosina toimintansa suunnittelussa erityistä huomioita talousarvion toteutumiseen siten, ettei merkittäviä yli-/alijäämiä pääsisi syntymään.

Hyväksyessään toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2014 - 2016 yhtymäkokous päätti, että HSL maksaa jäsenkunnalle vuotuista korkoa HSL:n tilinpäätöksen osoittamalle kumulatiiviselle ylijäämälle ja perii vastaavasti jäsenkunnalta korkoa HSL:n kirjanpidon osoittamasta kumulatiivisesta alijäämästä.

Koron laskentaperusteena on kunkin tilinpäätösvouden ensimmäisen ja viimeisen päivän kunta-kohtaisen kumulatiivisen yli-/alijäämän keskiarvo. Laskentakorkona käytetään 12 kk:n euriborkorkoa. Koron määräytymispäivä on kunkin tilinpäätösvouden ensimmäinen pankkipäivä

Yhtymäkokous

18.11.2014

ja maksupäivä tilinpäätösvuotta seuraavan vuoden kesäkuun 30. päivä.

Ehdotus (SR)

Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että se päättää

- a) hyväksyä talousarvion 2015 sekä toiminta- ja taloussuunnitelman 2016 - 2017 liitteen mukaisena
- b) hyväksyä sitovat määrärahat ja tuloarviot vuodelle 2015 seuraavasti

Toimintamenot	614 880 000 euroa
Investointimenot	48 504 000 euroa
Kuntaosuudet	298 953 000 euroa
- c) että vuonna 2015 HSL maksaa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä ja laskuttaa korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä. Koron määräytymisperuste on tilinpäätösvuoden 2014 ensimmäisen ja viimeisen päivän yli/alijäämän keskiarvo. Korkona käytetään tilinpäätösvuoden ensimmäisen päivän 12 kuukauden euribor-korkoa
- d) että HSL:n peruspääomalle ei lasketa korkoa vuonna 2015 sekä
- e) oikeuttaa hallituksen ottamaan vuonna 2015 pitkäaikaista lainaa enintään 30 milj. euroa ja lyhytaikaista lainaa enintään 10 milj. euroa.

Käsittely

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että toiminta- ja taloussuunnitelman liitteen sivun 6 viimeiseen kappaleeseen lisätään: Runkolinja 560:n jatkamista Myyrmäestä Espooseen kiirehditään.

Sivun 14 kappaleeseen Kutsuplus lisätään loppuun: HSL päättää kevään 2015 aikana Kutsuplussin mahdollisesta jatkosta pilottikauden jälkeen.

Sivun 28 toiseen kappaleeseen lisätään: Tässä yhteydessä selvitetään kokeilun tuloksia ja sitä, onko metron yöliiketeessä päällekkäisyyttä bussilinjojen kanssa.

Sivun 47 kappaleeseen Merkittävimmät palvelutasomuutokset suunnitelmakaudella 6 rivi muutetaan: Mankin ja Luoman seisakkeiden lakkauttaminen syysliikenteen 2016 alkaessa, ellei maankäytön tiivistyminen lisää seisakkeiden matkustajamäärää riittävästi.

Sivun 63 kappaleeseen Runkolinja 560 Vuosaari (Rastila) - Malmi -Myyrmäki loppuun lisätään: Runkolinja 560:n jatkamista Myyrmäestä Espooseen kiirehditään.

Yhtymäkokous

18.11.2014

Sivun 65 kappaleesta Lähijunaliikenne poistetaan lause: Käyttäjämäärät Mankin ja Luoman seisakkeella ovat olleet pienet eikä uutta maankäyttöä niiden läheisyyteen ole suunnitteilla.

Hallituksen jäsen Pekka M. Sinisalo ja varajäsen Harri Nikander poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen.

Yhtymäkokous**18.11.2014****Hallituksen ehdotus**

Yhtymäkokous päättää

- a) hyväksyä talousarvion 2015 sekä toiminta- ja taloussuunnitelman 2016 - 2017 liitteen mukaisena
- b) hyväksyä sitovat määrärahat ja tuloarviot vuodelle 2015 seuraavasti

Toimintamenot	614 880 000 euroa
Investointimenot	48 504 000 euroa
Kuntaosuudet	298 953 000 euroa
- c) että vuonna 2015 HSL maksaa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä ja laskuttaa korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä. Koron määräytymisperuste on tilinpäätösvuoden 2014 ensimmäisen ja viimeisen päivän yli/alijäämän keskiarvo. Korkona käytetään tilinpäätösvuoden ensimmäisen päivän 12 kuukauden euribor-korkoa
- d) että HSL:n peruspääomalle ei lasketa korkoa vuonna 2015 sekä
- e) oikeuttaa hallituksen ottamaan vuonna 2015 pitkäaikaista lainaa enintään 30 milj. euroa ja lyhytaikaista lainaa enintään 10 milj. euroa.

Liite

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2015 - 2017

Yhtymäkokous

18.11.2014

4

HSL:N HALLITUKSEN SELVITYS YHTYMÄKOKOUKSELLE TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUKSEN 2013 JOHDOSTA

204/00.01.014/2014

Yhtymäkokous

Hallitus § 137
30.9.2014Esittelijä
ValmistelijäToimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Talous- ja hallintojohtaja Ilkka Heinänen, p. 040 533 5330

Kuntalain 71 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Hallintosäännön 24 §:n mukaisesti kuntayhtymän ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Tarkastuslautakunnan valmistelusta yhtymäkokoukselle on määräykset hallintosäännön 29 §:ssä.

Vuotta 2013 koskevassa arviointikertomuksessaan tarkastuslautakunta esitti lukuisia HSL:n toimintaa koskevia suosituksia ja kehittämis ehdotuksia. Tarkastuslautakunnan keskeisimmät havainnot koskivat HSL:n roolia liikennepolitiikan vaikuttajana, riskienhallintaa, LIJ2014 hanketta, hankintaprosessia, HSL:n koordinoituvastuuta tukipalvelujen kehittämisessä, oikeudellisten palvelujen resursointia, kuljettajakoulutusta, taloudellisia täsmäytysprosesseja, tunnuslukujen laskentaa, uusien kilpailutus- ja hankintamallien kehittämistä, tulevaisuuden infrakustannusten kattamista, henkilöstön lähtöhaastatteluja, organisaation toimivuutta, tietoturvaohjeistusta ja – koulutusta ja Kutsuplus-liikennöintiä.

Tarkastuslautakunnan suositukset ja kehittämis ehdotukset on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon vuoden 2014 toiminnassa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2015 - 2017.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän yhtymäkokous on päätöksessään 27.5.2014 § 3 kehottanut hallitusta antamaan selvityksen vuoden 2014 aikana toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitetyjen kehotusten johdosta on ryhdytty.

Pyydettyinä selvityksenään hallitus esittää syysyhtymäkokoukselle liitteen mukaisen selvityksen.

Ehdotus (SR)

Hallitus päättää antaa syysyhtymäkokoukselle liitteen mukaisen selvityksen tarkastuslautakunnan vuotta 2013 koskevan arviointikertomuksen johdosta.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen.

Yhtymäkokous

18.11.2014

Yhtymäkokous
18.11.2014

Hallituksen ehdotus

Yhtymäkokous merkitsee hallituksen selvityksen tiedoksi.

Liitteet

HSL:n hallituksen selvitys yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen 2013 johdosta
Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2013

Yhtymäkokous

18.11.2014

5

ERON MYÖNTÄMINEN HALLITUKSEN VARAJÄSENELE JA UUDEN HALLITUKSEN VARAJÄSENELE VALINTA

84/00.01.012/2013

Yhtymäkokous

Hallitus § 131
9.9.2014Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Lakimies Päivi Hack, p. 4766 4044

Salla Aura on pyytänyt 31.7.2014 eroa HSL:n hallituksen varajäsenen tehtävästä maastamuuton johdosta.

Kuntalain 38 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää se toimielin, jonka valittava luottamushenkilö on. Vakiintuneen tulkintakäytännön mukaan pätevyyden arviointi kuuluu sille toimielimelle, jonka valittava luottamushenkilö on. Hallituksen valitsee yhtymäkokous.

Hallituksen kokoonpanon tulee täyttää kuntalain 81 §:n 4 momentin säännös poliittisesta suhteellisuudesta. Lisäksi hallituksen kokoonpanon on sekä jäsenten että varajäsenten osalta täytettävä tasa-arvolain 4 §:n 2 momentin säännös eli suhteen miehet/naiset tulee olla 6/8, 7/7 tai 8/6. Tasa-arvolain mukainen naisten ja miesten suhde arvioidaan erikseen varsinaisten jäsenten ja varajäsenten osalta.

Hallitukseen valittavalla tulee olla kuntalain 33 §:n mukainen vaalikelpoisuus edustamansa kunnan luottamustoimeen. Hallitukseen ei voi valita HSL-kuntayhtymän palveluksessa olevaa henkilöä, kuntalain 82 §:n 2 momentissa tarkoitetun HSL-kuntayhtymään liikesuhteessa olevan yhteisön johtotehtävissä olevaa henkilöä eikä kuntalain 34 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua valtion virkamiestä.

Hallituksen jäseneksi ei voi myöskään valita henkilöä, joka on HSL:n toimitusjohtajaan hallintolain (434/2003) 28 §:ssä tarkoitetussa suhteessa (lähisukulainen, eräät perheoikeudelliset ja niihin rinnastettavat suhteet sekä pysyvä palvelus- tai toimeksiantosuhde), koska tällainen suhde muodostaisi pysyvän esteellisyyden.

HSL on tiedustellut Helsingin Kokoomus ry:ltä, ketä he esittävät Jaana Pelkosen varajäseneksi. Helsingin Kokoomus ry on esittänyt varajäseneksi Sini Marjukka Jokista. Jokinen on antanut 26.8.2014 päivätyllä asiakirjalla suostumuksensa tehtävään.

Yhtymäkokous

18.11.2014

Ehdotus (SR)

Hallitus esittää edelleen yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous

- a) myöntää Salla Auralle eron hallituksen varajäsenen tehtävästä maastamuuton johdosta
- b) valitsee hallituksen toimikauden ajaksi Jaana Pelkosen varajäseneksi Sini Marjukka Jokisen.

PäätösHallitus päätti hyväksyä ehdotuksen.

Yhtymäkokous
18.11.2014**Hallituksen ehdotus**

Yhtymäkokous päättää

- a) myöntää Salla Auralle eron hallituksen varajäsenen tehtävästä maastamuuton johdosta
- b) valitsee hallituksen toimikauden ajaksi Jaana Pelkosen varajäseneksi Sini Marjukka Jokisen.

Täytäntöönpano

Päätösote Sini Marjukka Jokinen

Yhtymäkokous

18.11.2014

6

ERON MYÖNTÄMINEN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VARAJÄSENELLE JA UUDEN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VARAJÄSENEEN VALINTA

84/00.01.012/2013

Yhtymäkokous

Hallitus § 159
21.10.2014Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Lakimies Päivi Hack, p. 045 657 8685

Sini Jokinen on pyytänyt 17.10.2014 eroa HSL:n tarkastuslautakunnan varajäsenen tehtävästä sen vuoksi, että hänet ehdotetaan valittavaksi HSL:n hallituksen varajäseneksi.

Kuntalain 38 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää se toimielin, jonka valittava luottamushenkilö on. Vakiintuneen tulkintakäytännön mukaan arviointi kuuluu sille toimielimelle, jonka valittava luottamushenkilö on. Tarkastuslautakunnan valitsee yhtymäkokous.

HSL:n tarkastuslautakunta tarkastaa HSL:n hallituksen toimintaa. Sama henkilö ei siten voi olla yhtä aikaa tarkastuslautakunnan ja hallituksen jäsen tai varajäsen.

HSL on tiedustellut Helsingin Kokoomus ry:ltä, ketä he esittävät tarkastuslautakunnan varajäseneksi. Helsingin Kokoomus ry on esittänyt varajäseneksi Hanna Laaksoa. Hanna Laakso on antanut 19.10.2014 päivätyllä asiakirjalla suostumuksensa tehtävään.

Ehdotus (SR)

Hallitus esittää edelleen yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous

- a) myöntää Sini Jokiselle eron tarkastuslautakunnan tehtävästä
- b) valitsee tarkastuslautakunnan toimikauden ajaksi Hanna Laakson varajäseneksi.

PäätösHallitus päätti hyväksyä ehdotuksen.

Yhtymäkokous
18.11.2014

Yhtymäkokous

18.11.2014

Hallituksen ehdotus

Yhtymäkokous päättää

- a) myöntää Sini Jokiselle eron tarkastuslautakunnan tehtävästä
- b) valita tarkastuslautakunnan toimikauden ajaksi Hanna Laakson varajäseneksi.

Täytäntöönpano

Päätösote Hanna Laakso ja Sini Jokinen

Yhtymäkokous

18.11.2014

7

KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN